

מזכירות הממשלה

סגן נשיא

למ 2 חת 2

ש מ ר

פרוטוקול
ישיבת הועדה לעניני התישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית
י"ח באב תשל"ז - 2.8.77

נכחו : חברי הועדה - השרים : א. שרון - יו"ר, ז. המר, י. הורביץ, ג. פת.

נציגי ההסתדרות הציונית : א.ל. דולצין, ר. וייץ, י. קלארמן, מ. קרונה, מ. ריבלין, א. שנקר.

נעדרו : חברי הועדה - השרים : ש. ארליך, מ. דיין, ע. ויצמן.

נציג ההסתדרות הציונית : ח. פינקלשטיין

מ. ציפורי	-	סגן שר הבטחון
א. נאור	-	מזכיר הממשלה
ש. אבני	-	משרד הבינוי והשיכון
א. בידע'	-	מינהל מקרקעי ישראל
ד. וינשל	-	מנהל כללי, משרד הבינוי והשיכון
ג. ופניק	-	משרד החקלאות
אלוף א. טמיר	-	צבא-הגנה-לישראל
מ. מנדלבום	-	מנהל כללי, משרד התעשיה, המסחר והתיירות
ח. צבן	-	משרד החקלאות
ח. קוברסקי	-	מנהל כללי, משרד הפנים
ב. קלטר	-	לשכת שר החקלאות
ש. שטנר	-	משרד האוצר
ש.ש. שירן	-	משרד האוצר
ש. רביד	-	המחלקה להתישבות

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום: הת/22 סדרי עבודתה של הועדה להתישבות ח' 2.
הת/23 האחריות לטיפול במעלה-אדומים, עפרה ואלון-מורה ח' 7.
הת/24 ביצוע עבודות בשטח ללא תאום ח' 35.

השר א. שרון : אני פותח את הישיבה. על סדר
היום 3 נושאים :

1. האחראיות לטיפול במעלה האדומים, עופרה ואלון-מורה.
2. העבודות שנעשות בשטח ללא תאום.
3. הנושא של עיר הורדים בגליל.

מר א. דולצין : אני מבקש הערה לסדר, אם אפשר. יש
לי הערה ובקשה. קודם כל, אני מבקש
שלא יהיה כתוב : "בשיתוף ההסתדרות הציונית". הלוא זו ועדה
משותפת בין הממשלה וההסתדרות הציונית. זה הוחלט כבר ואני לא
מבין למה חוזרים על העניין הזה.

השר א. שרון : הייתי רוצה פה באמת להצטרף לדעתו
של מר ליאון דולצין ולהביע מורת
רוח. אני רוצה כאן להעיר גם למזכירות הממשלה - אחרי שהדבר הזה
עלה וסיכמנו מספר פעמים, והדבר חזר ונשנה, וביקשתי, והוא עולה
בכל ישיבה - פרושו של דבר, שהוא מעיק על חברים כאן, כפי שהוא
מעיק גם עלי. אז אנא תוציאו בבקשה מסמכים שיהיו כתובים בדיוק
בהתאם לניסוח.

מר מ. ריבלין : מה שאתה הבאת עכשיו, אם תבדוק,
כבר לפני שנתיים היה מכתב רשמי
מההסתדרות הציונית לתקן זאת, והיה מכתב ממזכיר הממשלה שאמר
כי זה אכן יתוקן.

מר א. דולצין : שנית, אני מבקש שנקבל סדר יום לפני
שבאים לישיבה. לא יתכן לבוא לישיבה

מבלי לדעת מה הם הנושאים.

שלישית - זו הצעה וגם בקשה - שלא

נקיים את הישיבות שלנו במתח של אמצעי התקשורת. אני לא חושב

מב א. דולצין

שזה נחוץ. אנחנו מכניסים מתח ללא צורך לדעת הקהל, כאילו מי יודע על אילו נושאים אנחנו מדברים. ואני מבקש, אלו הן ישיבות רגילות, ללא צורך בפרסומת כזאת שיוצאת מגדר הרגיל. כל הטלביזיה כאן. אני לא חושב שיש צורך לצלם אותנו יום יום. ואני מבקש, לגופו של ענין לדון בענינים מבלי שהם יצולמו. אין לי שום דבר נגד צילומים, אבל לוועדת שרים לעניני התיישבות יש, מצד אחד, תפקיד חשוב מאוד, ומהצד השני יש לה גם איזו רגישות לגבי נושאים, ואין צורך להגזים בענין הזה.

מראשית, בענין הישיבות באמצעי התקשורת מר א. שרון :

וכן הלאה. כמובן יש התענינות כללית בגלל רגישות הנושא. מצד שני, לפי דעתי, הדבר נובע מהערות בלתי פוסקות שמושמעות בעקבות הדיונים בוועדה. זו גם הסיבה מדוע לא יצא סדר יום, ולצערי, כל עוד הדבר הזה לא ישתנה, אני לא אוציא סדר יום מוקדם. אני למשל אינני חושב שאמצעי התקשורת צריכים לדעת כמה זמן ארכה הישיבה הקודמת - האם היא ארכה 7 דקות, או 20 דקות ומה דנו בישיבה הזו. רבותי, הלוא הדברים האלה נאמרו על-ידי חלק מהאנשים שיושבים כאן. במילים אחרות - אם רוצים שהוועדה הזו תוכל לעבוד באופן מסודר וש אפשר יהיה לדון לגופם של דברים, אז אין ברירה אלא להתרגל לכך שדבר שגורתי ^{שזה}.

הפעם הישיבה הוקצמה, כי אני

פשוט עסוק בשבוע הבא גם במילואים וגם בביקורו של שר החוץ האמריקאי, ויש כמה דברים שיש לדון עליהם בדחיפות.. ואתמול בלילה, כשחזרתי מסיוור ושמעתי הודעה על התכנסות מיוחדת של הוועדה הוצאתי הבוקר

משראצ. שרון

הודעה לאמצעי התקשורת לוודא שזו ישיבה שגרתית. אם כל אחד מאיתנו יתייחס לעבודת הועדה כאל ועדה שנועדה לטפל בנושאים ענייניים, רובם עניינים שגרתיים מתמשכים, אפשר יהיה לעבוד בסדר וגם להוציא סדר יום מראש. אני מאוד מצטער. אני רציתי להוציא סדר יום תקין, אבל אין לי אפשרות, כי כל דבר היום יוצא החוצה. לדוגמא: קיימתי שתי ישיבות בפורום יותר מצומצם, בפורום של מנכ"לים. עוד בטרם חלף היום, פורסם בדיוק על מה דובר בישיבה הראשונה. בישיבה השניה שקיימתי, בפורום יותר מצומצם, הדברים גם כן יצאו החוצה - ואני פניתי לאמצעי התקשורת וביקשתי במיוחד שלא לפרסם את הדברים, כי הדבר יגרום נזק, מה גם שהדברים שנאמרו לא היו מדויקים. ולכן, כל עוד לא נתרגל לכך שזה דבר רגיל, לא יהיה מנוס מהמצב הזה, וזה מצער אותי, כי זה מצב בלתי תקין.

מר ר. וייץ :

אני מוכרח להצטרף ולהביע מורת רוח

על מה שקרה אחרי הישיבה הקודמת;

אני קיבלתי ברצון, בדיוק כמו שאר חברי, באמת לשמור על העניין בגדר דבר פנימי. מעודי לא צרו על בייתי עיתונאים כפי שזה עתה. הטלפונים לא חדלים לצלצל. ולא דיברתי, והם יודעים זאת, מילה וחצי מילה. לא הוצאתי ולא תארתי שום דבר.

בנוסף לכך - אולי אני טועה אבל אני

חייב לומר זאת - אני מרגיש שיש איזו טנדנציה למצוא איך אפשר לסכף בינינו.

מר א. שרון :

לא אני.

מר ר. וייץ :

בוודאי לא אתה. אני יודע שלא.

זה לא אתה ולא אני. זה ברור.

וכאשר וקסמן טלפן אלי אמרתי לו : הוחלט שהדיחונים הם פנימיים

מ ר . ו י י ן

וממני לא יצא דבר וחצי דבר. אז הוא אאא עשה כל מיני קפיצות באויר. אני לא הגבתי. אני גם לא כועס. אני רק הייתי רוצה כי באמת נשמור את הדברים בתוכנו. בוודאי יהיו חילוקי דעות, כי יש פה דעות מדעות שונות. אז גם את חילוקי הדעות אפשר לעשות בכבוד, לענין, כמו שצריך. ואני מבקש מאוד שהענינים ישמרו כאן.

שנקר

מ ר . א . אאאאאאאא:

אני רוצה להצטרף גם כן לבקשה ולהוסיף

גורם נוסף. כאשר שמעתי ברדיו שתיים

אחרי גמר הישיבה הקודמת את הדיווח על הישיבה, מיד שיגרתי מכתב ליו"ר הועדה, לשר שרון, בנוגע לענין הזה - על תמהוני עליו וגם על הסתייגותי מכל המהלך. ואפילו ביקשתי שירשם שאני מסתייג מהסיכום שנתקבל בישיבה הזו. אינני רואה את הענין רק כענין סידורי. אני רואה את הענין הזה של ידיעת סדר היום מראש, במיוחד כשזה נוגע להחלטות שמשמעותן היא פוליטית, כדבר הנובע מעצם שיתוף הפעולה בין ההנהלה הציונית ובין הממשלה. אם אנחנו כאן, כנציגי ההנהלה הציונית, צריכים לקבל החלטות שמשמעותן פוליטית ולא רק סידורית-ארגונית, מעשית, אז יש צורך לדעת מראש ולא להיות מופתע על נושא שמביאים בלי ידיעתנו. חשוב לדעת מראש, פשוט, כדי להתייעץ עם שולחנו בהנהלה הציונית, בענינים האלה. לכן אני רואה את הענין הזה של ידיעת סדר היום מראש, וקביעת עמדה וגישה לגבי דברים כאלו, כדבר חשוב ביותר, ולא רק ענין של הדלפות או של פרסומים, או של רדיו, או של טלביזיה, או משהו כזה. ואני הייתי מבקש שהיו"ר ימצא את הדרך להודיע לחברי הועדה מה יהיה סדר היום מבעוד מועד, כדי שנוכל לדעת מה אנו מביאים ואיזו עמדה אנחנו נוקטים בבעיות החשובות האלה.

אני אמנם מחייב משלוח סדר היום

מ ר . י . קלארמן :

וגם חומר רקע, גם משום שחברי ההנהלה

מר י. קלארמן

הציונית היושבים שם, אינם מומחים לבעיות האלה, הם משתדלים, כל אחד בהנהלה הציונית עוסק באיזה שהוא נושא, אז רצוי שהם ילמדו את הבעיה. אבל אינני מקבל את טיעונו של מר שנקר, שצריך להודיע מראש את סדר היום, משום שיש לקבל הוראה או סיכום מההנהלה הציונית. בהנהלה הציונית יושבים חברים שדעותיהם אינן שוות, ולכן כל מי שיושב כאן מביע את דעתו, ולא את דעתה כולה של ההנהלה הציונית. משום כך אני מלא תמיהה. ישב כאן מר שנקר בישיבה הקודמת, ואיש לא מנע ממנו להביע את הסתייגותו. הוא לא היה צריך להטריח את עצמו לשמוע את קול-ישראל, אם שמע, ואח"כ לשלוח מכתב הסתייגות.

מר א. דולצין :

היות ואני ביקשתי כמה הערות ובקשות, אחרי הודעת היו"ר, אני רואה זאת כהודעו

מספקת, ואנו נעבור לסדר היום.

השר ג. פת :

יש לי הצעה טכנית - אני מציע, אדוני היו"ר, שיהיו לנו ימים קבועים לישיבות בקביעת

הועדה. ראשית, זה מקשה עלינו סדר העבודה. שנית - לא תהיה התחממות כל כך גדולה לקראת הישיבה. יש למטה מצור של טלביזיות. אז אני חושב שהנושא הזה של קביעת ישיבות קבועות כל שבוע ראשון או כל שבוע שני, ביום קבוע, יעזור הרבה מאוד.

השר א. שרון :

אני הסברתי קודם, שמאחר ובשבוע הבא

אני עסוק כל השבוע, גם עם מילואים

וגם באשר לביקור שר החוץ, הייתי חייב לכנס את הועדה. יש כאן דברים מיידיים שהייתי להחליט עליהם. הדבר מקובל עלי. אני מקווה שהיום שנוכל לבחור בו יהיה יום רביעי בבוקר, בשעה 0900, אחת לשבועיים. (אני כבר עתה אומר כי בשבוע הבא אין ישיבה). הייתי מוכרח להקדים כאן את מועד הישיבה כדי לא לבזבז זמן א באשר להחלטות שיש לקבל.

עכשיו יש לנו כאן בעיה נוספת - יש

לנו פה את על עדת הצלמים בחוץ. לפי דעתי, אם לא ניתן להם לצלם, תהיה לזה אינטרפרטציה שונות. אז שיכנסו ויצלמו.

הת/23. האחריות לטיפול במעלה-האדומים, עפרה ואלון-מורה.

השר א. שרון : הנושא הראשון שעולה זה נושא האחריות

לטיפול מעלה-האדומים, עופרה ואלון-

מורה. לאחר שנקבע כי הישובים הם ישובים לכל דבר, צריך כעת

לקבוע מה יהיה אופי הישובים האלה, מי יטפל בהם וכו'.

מאחר והישובים הללו קשורים אצלנו בתכנון אזורי - ואין ספק שאזור

עופרה קשור לנושא של כל האזור של מעלה - אפרים,

ולמעלה-האדומים ללא ספק יש קשר לכל המחשבות שלנו בענין הרחבת

הפרוזדור לירושלים. כאשר ענין אלון-מורה קשור אצלנו לתכנון

האזורי באזור המרכז. יש לנו אפשרות, היום, להצביע כבר במדויק

איך הם ישתלבו במסגרת התכנון הכולל. לנושא הזה ניתנה הנחייה

ועובדים בתחום הזה. יש לפי דעתי דברים שציתן לראות אותם כבר

בוודאות, בגלל כמויות קרקע ואופי האוכלוסיה שנמצאת במקום.

מכאן, לי ברור לחלוטין, שמעלה האדומים לא תהיה ישוב כפרי ולא

ישוב חקלאי ובוודאי לא יהיה כפר תעשייתי. מעלה האדומים, באופן

ברור, תהיה ישוב עירוני. לכן לי נראה שמעלה האדומים צריכה להיות

בתחום משרד השיכון. זה ממש פרוייקט עירוני מובהק, שצריך להשתלב

ובוודאי ישתלב עם פרוייקטים נוספים א בסביבות ירושלים שהם

פרוייקטים עירוניים. ובוודאי יהיו פרוייקטים נוספים כאלה במשך

הזמן. לפני שאנחנו נכנסים לדיון, זו דעתי באשר למעלה האדומים.

באשר לעופרה ולאלון-מורה, המגבלות

השר א. שרון

הקרקעות של המקום. אופי הגרעין של הישוב והמחשבות הכלליות
הקיימות היום באשר להתיישבות נוספת באזורים האלה - לפי דעתי,
מצביעות כבר היום, בברור, על כך שאלה לא תהיינה ערים. אני לא
רואה עיר באלון-מורה. שטח הקרקע שישנו שם הוא שטח בין כמה מאות
דונמים מצומצם. זה שטח המחנה הצבאי. יתכן והמחנה הצבאי יעזוב
את מקומו והשטח יוגדל במעט, אבל סה"כ מדובר בשטח מצומצם.

אותו הדין גם לגבי עופרה וגם לגבי

אלון-מורה.

לכן, לדעתי, הישובים האלה נראים לי
היום ככפרים תעשייתיים. וככפרים תעשייתיים, לי נראה שהם צריכים
להכנס לטיפול של מחלקת ההתיישבות שהיא עוסקת בסוג זה של התיישבות.
כך נראית לי החלוקה לגבי הישובים האלה. אני רוצה לשמוע את דעתכם.

אני אתמול סיירתי בשומרון - אני

מודה כי לא היה בתכניתי לבקר, לא בפאריס (מסחה) ולא בקדום.
כוונתי היתה יותר להתרשם מהשטח. אבל לאנשים בשטח תמיד יש יוזמה
והם הודיעו לישובים שאני אבקר ולא יכולתי שלא להכנס. וההתרשמות
שלי היא, שלמרות ההחלטה שקיבלנו לפני שבוע, בעצם עדיין לא ברור
במקומות האלה מי מטפל באיזה שהוא נושא. אז בנושא פאריס זה דבר
אחר, שם אין לנו בעיה, אנו יודעים שמשרד השיכון. א

בכל מקרה, הצעתי היא - מעלה-האדומים-

משרד הבינוי והשיכון; ועופרה ואלון מורה - המחלקה להתיישבות.

אני מציע שנתייחס לנושא הזה, אם

יש הערות.

מר ר. וייץ :

ברצוני להקדים הערה מקדימה למה שאני

מתכוון לומר, ובשבילי זו הערה חשובה

ביותר - אין זה סוד שסביב השולחן הזה קיימים חילוקי דעות לגבי מדיניות ההתיישבות. בישיבה הקודמת אני קיבלתי ברצון את העמדת הדברים ע"י יו"ר הועדה, האומרת - "אנחנו לא באים היום, בשל הנסיבות המדיניות ובשל הסכנות שויכוח כזה יכול לעורר לקראת לעידת ג'נבה, להעמיד את הענין באור פוליטי, ואני לא מציע לפתוח את הויכוח בישיבה הזו בטרם עת!". אני מקבל את הגישה הזו. אני חושב שיש אינטרסים שהם מעל ומעבר לאינטרסים, גם מפלגתיים וגם תנועתיים וגם של השקפות עולם. אלו האינטרסים של בטחון ישראל ומם קורה לנו. אם ראש הממשלה עשה את אשר עשה, אינני חושב שצריך באיזה שהוא ויכוח לסכן את מה שהוא השיג לקראת ועידת ג'נבה. על כן אני קיבלתי והסכמתי לעמדה כפי שהיא נוסחה על-ידי יו"ר הועדה האומרת - הישובים קיימים, צריך לתת להם את השרותים. אני גם הצטרפתי להערה של מר דולצין, שאין לראות בזה אקט פוליטי. כלומר, אנחנו לא פותחים את הויכוח, שהוא לדעתי ויכוח נוקב וגורל - ואינני נמנע ממנו ואינני מסתיר אותו.

על כן, אם לקבל את העמדה הזו, עמדתי

היא, שאין הזמן תואם, בשל הנסיבות החשובות הקשורות בו, לפתוח בעימות רעיוני על דרך ההתיישבות. ואני רוצה לתת את כל עזרתי לאפשר את הנסיבות בשטח המדיני, מתוך הרגשת אחריות כבדה. על-כן אני מציע, לגבי 3 המקרים הללו, שאני רואה בהם, בנוסח שנוסח סביב השולחן הזה, את ההצעה כדלקמן :

לגבי מעלה-האדומים - משרד הבינוי

והשיכון. ואני חושב (ואני מביע את דעתי) כי זו היתה טעות להתחיל בפיתוח תעשייה במזרח-ירושלים בלי שיכון יהודי צפוף וגדול. היינו מסתכנים בכך שהתעשייה היתה מפתחת שיכון ערבי מאיים על הצד המזרחי של ירושלים. זו היתה דעתי שהבעתי אותה גם בממשלה הקודמת, ואני מביא אותה גם עכשיו כבעל מקצוע. סבורני שיש לתכנן ישוב, שכונה

מר ר. וייץ

נוספת בירושלים, בגודל המתאים, שתהיה self-sufficient , על מנת שיהיה עוד settel אחד לפחות, דוגמת שני ה-settles שעכשיו מפתחים מצפון ומדרום, ושבאמת היא תהיה בקנה המידה הדרוש ובקצב המהיר הדרוש על-מנת שתקום שם שכונה גדולה ויפה, כפי שאפשר בנסיבות הנהדרות של מורדות הרי יהודה להקים שם. ואני שמח שמשרד השיכון, יחד עם עיריית ירושלים, ומשרד הפנים, עם מנגנוני התכנון שלהם, אמנם יקחו את העניין ליד ויתכננו וחזקה עליהם שיעשו תכנון כרח וכדין. ואני חושב שזה כורה השעה.

אשר לעופרה ואלון-מורה - לגבי עופרה,

אני מכיר את המצב בעופרה, אינני מכיר את המצב באלון-מורה, מסיבות ברורות.

לא ביקשת שם אף פעם?

השר א. שרון :

לא, לא ביקרתי אף פעם.

מר ר. וייץ :

מאילו סיבות.

השר א. שרון :

שאני התנגדתי לעלייתם. ואני מציע (לשר הורביץ) לך לא לגרור אותי לויכוח. אם אתה

מר ר. וייץ :

רוצה עימות איתי, אפשר לעשות עימות. יגאל, אף אתה לא תתחיל

איתי, אני לא אתחיל איתך, בבקשה כמך?

אשר לעופרה, אני מכיר את המצב ואני

מסכים שזה חלק מהקומפלקס שמקשר את החייץ העליון שנסתיים עד עכשיו בכוכב-השחר עם ירושלים. זה חלק מתכנית שגם אני בהשקפתי המדינית הסכמתי לה ומסכים לה. ואני מסכים שצריך לעשות זאת מבחינת תכנון אזורי ובתנאי שאמר פה שר החוץ בפעם הקודמת, שהוא מקובל על כוללנו-בזהירות, בעיקר באשר להפקעת קרקעות - אני חושב שזה מקובל היום על כוללנו ואני חושב שצריך לתכנן זאת.

אינני מביע עכשיו דעה על אלו-מרחח.

אני מציע, שבטרם שנחליט כאן מי יבצע,

נקדים זאת בשלב מסוים, קצר, אבל הכרחי, של תכנון. ובטרם שאנחנו

קובעים מהו האופי, מה השטח, והיות וכל המעשים שעשינו עד כה, עשינו

במחשבה תחילה שיהיו ישובי קבע, שיכללו להיות כישובים קהילתיים

העומדים על רגליהם מבחינה כלכלית, חברתית, בטחונית ואזרחית - וזו

חובתנו - אי אפשר לעשות זאת ללא תכנון.

על כן אני מציע, בשלב זה, להטיל על

הרשות לתכנון, לגשת לתכנון ולהביא לפנינו את הצעתם המקצועית,

ולאור הצעתם המקצועית נקבע איך וכיצד יעשה המעשה. כלומר, אני

מציע הצעה מקצועית ולא צה הצעה פוליטית ולא אחרת - שבטרם נקבע

את העניין סופית - הבא נעשה זאת בדרכנו - וזו זכותה ושמה בעולם

של ההתיישבות בישראל, שיש לה כלי תכנון מובהקים - לבטרם נקבל החלטה,

תתבקש הרשות לתכנון - ויושב פה גם המנהל, יושב פה גם המנכ"ל החדש

של המחלקה להתיישבות - לעשות את מלאכת התכנון כמה שאפשר יותר

מהר, תביא בפנינו את הצעתה אא ורק אז נחליט כיצד יטופל העניין.

בעיני - ההכרעה וההחלטה באשר אצא

השר ז. המר :

לגורלם של הישובים שיו"ר הועדה הזכיר

אותם, כדאי שיהיו קשורים בהכרעה לגבי מה שיקרה בהתיישבות ביהודה

ושומרון. כלומר, מבחינת מספר הישובים שחושבים להקים שם. הגודל

שלהם, המקום שלהם והעיתוי שבו חושבים להקים אותם. כי יש הבדל

בין אם הולכים להקים ישובים אחרים בסוגם, באופייים ובגדלפם, או

הולכים אלא לאותו סוג. אם הולכים לישובים שונים בסוגם ואופייים

זה שוב יוצא קטוע. היות ואני חושב הפוך מרענן וייץ לגבי הצורך

לפעול בנושא, דווקא בגלל הסיבה האחרונה, אני מגיע למסקנה צדומה

שצריך לחכות. והיות ואני מקווה שזו לא המתנה ארוכה, יש לחכות

השר ז. המר

ולראות מה הן מחשבותינו ותכניותינו בכלל לגבי יהודה ושומרון
ועפ"י זה להכריע מהו הסוג, האופי והגודל של גם אלון-מורה, גם
מעלה-אדומים, גם פארים ואולי גם קרית-ארבע.
אני קראתי למשל על הנכונות האמריקאית,
שקיימת כבר עכשיו, בנושא עיבוי התנחלויות שקיימות.

זה לא הנושא שאנו דנים בו.

השר א. שרון :

זה קשור לענין. כי מה שבעיני חשוב
באמת, זה לא כל כך מי מטפל בזה, אלא

השר ז. המר :

מהו הגודל שיהיה למקום. זה אולי גם קובע את סוג המקום: כפרי
או עירוני. בעיני בעיקר כפרי או עירוני.

לכן הלכנו לכפר תעשייתי.

השר א. שרון :

לכן אני חושב שכדאי לחכות את אותם

השר ז. המר :

הימים. זה לא צריך למנוע עצרה

מהישובים האלה. כלומר, כל עזרה של שרותים ממשלתיים כמו חינוך
ואחרים, ההחלטה של הועדה צריכה לאפשר להם את זה. אבל לגבי מי
עושה זאת ובאיזה גודל, לפי דעתי כדאי להחלטה. כי לי עצמי, לאור
החלטה בענין, יש הצעות כאלו ואחרות.

בישיבה הקודמת, היו"ר אמר משהו לגבי

מר א. שנקר :

הועדה המייצצת על-ידו, שצריכה להכין

את החומר והמלצות לגבי הדבר הזה, הנושא הזה. מה לגבי הועדה ואין
היא תפעל?

רק כדי להעמיד אותך על דיוק הדברים,

השר א. שרון :

אני הסברתי שהוקמה ועדה שהיא עושה

השר א. שרון

את עבודות ההכנה לישיבות הועדה הזו. לא בנושא זה, אלא בכל נושאי התכנון, מאחר ולדעתי, צריך לרכז היום את כל הדברים ביד אחת. חשבתי שחשוב שתהיה לידי קבוצת אנשים, ולשם כך ביקשנו את המנכ"לים ואת מנכ"ל המחלקה להתיישבות. כך שזה איננו דבר שנוגע במיוחד לנושא זה.

מר מ. ציפורי :

מאחר ומר וייץ פתח בפתיחה משלו,

אז לדעתי - וזה דבר בסיסי לעבודת

הועדה - ממשלת ישראל, שיש רק ממשלה אחת כזו, קבעה החלטות ברורות בקשר לעתיד יהודה ושומרון והגדה המערבית. וכל מי שהתנגד להחלטות האלה, הצביע בבחירות איך שהוא רצה. היום אני רואה את תפקידה של הועדה - להחליט איך מקיימים את החלטות הממשלה. ואם אממלא את ההתדרות הציונית חושבת לצאת על זה בויכוח, בבקשה שתצא. זאת כשם שלא התביישו כמה אנשים לצאת עם ראיונות על הביקור בחו"ל. ואינני חושב שמישהו יכול להיות בוועדה הזו, כשהוא לא מקבל את נקודת המוצא, שבגדה המערבית הולכים להיכנן שאפשר, מבלי לפגוע בערבים, דהיינו ברכושם (לא בריגשותיהם, רק ברכושם) להקים ישובים יהודיים. זו הנחת יסוד ולפי זה הועדה הזו צריכה לעבוד ואני מאמין שהיא עובדת.

ביתר הדברים - אין לי ספק שצריך

את כל אחד מהישובים לתכנן, אם בתוך הרקע הכללי, או אם יש היום מספיק נתונים לתכנון, חייבים לתכנן, כאשר התכנון יסכם גם מי הם המוסדות שצריכים לטפל בזה, אם זה משרד הבינוי והשיכון, או משרד התעשייה. חייבים לעשות תכנון ולהטיל את המטלות, מי צריך לעשות מה. ואם כי אני יכול לומר כי נראא לי שמעלה האדומים זה צריך להיות פרויקט של משרד הבינוי ומשרד המסחר והתעשייה (כי הבסיס שלהם היום זה בינוי ומקורות פרנסה) וכמובן כל השרותים האחרים.

השר ג. פת :

בעיה הרבה יותר גדולה היום זו
בעית גן הילדים. היא בעיה יותר

גדולה מתעשיה.

מר מ. ציפורי :

מה שברור לי שאנו צריכים שיהיה
לנו תכנון יסוד ונוכל להטיל מטלות
על אנשים ולגמור את כל השיטה סביב לישובים האלה שהלכה עם שתדלנות,
שליחים וממליצים וכו'.

לכן אני מציע - בהקשר ל-3 הישובים

האלה, אם למעלה-האדומים, עד היום אין תכנית (ונדמה לי שלא עשו
תכנית) אין ברירה היום, אלא לקבוע זאת - ואני מציע שיו"ר הועדה
יגביל בזמנים של תכנון, כדי שלא ימשכו לנו את העסק הזה חדשים
אם בכוונות חיוביות או לא חיוביות, ישלמו את תכנון...

השר א. שרון :

איך זה יכול להיות במטרות שאינן
חיוביות, הרי כולם פה יושבים במטרה

משותפת.

מר מ. ציפורי :

בוודאי, בוודאי, אבל למרות ההחלטות,
אני חושב שהכשילו את מעלה האדומים

במשך שנים.

השר א. שרון :

אתה אומר דברים מאוד חריפים.

מר ג. ריבלין :

זה מתח מלאכותי.

מר מ. ציפורי :

זה בכלל לא מתח מלאכותי. אם מעלה-

האדומים היום לא קיימת, זה ברור

לי למה היא לא קיימת. לכן לדעתי גם את התכנון צריך להגביל
בזמנים, ולאחר שתהיה תכנית צריך להתחיל לעבוד על העסק הזה.

מר מ. ציפורי

לכן אין לנו מה לגשת כרגע לביצוע באיזה שהוא מקום לפני שיש תכנית מתאר של אותו ישוב.

מר א. דולצין :

היות ואני הייתי גם חבר בוועדה

הקודמת, אני רשאי להגיד כי הנוהג

תמיד היה כי לגבי קביעת ישובים חדשים, זה תמיד היה ענין מדיני והממשלה קבעה את הענין הזה. אז באותו הנוהג נמשיך גם היום. כלומר, הועדה תדון בהצעות הממשלה והממשלה תקבע באילו מקומות מתי ואיך נצטרך להקים. היא תעביר דבר זה לוועדה זו והיא תטפל בכך. כלומר, למעשה, הועדה לא מטפלת בעניינים מדיניים, אלא בענייני ביצוע. זה היה הנוהג קודם וזה יהיה גם הנוהג להבא. כל חבר רשאי להביע דעה, גם אז היו דעות, וגם בין השרים היו דעות שונות, אז חזר הענין לממשלה והממשלה קבעה, כאשר לא היתה דעה אחידה בין חברי הממשלה. מה שאני רוצה לומר, אדוני היו"ר, שתפקידה של הועדה הזו זה התהליך האופרטיבי, זה ענין של ביצוע.

לכן אני מבקש שנשאיר את כל הענין

האידיאולוגי בצד. ומה שמר ציפורי הזכיר באשר למצע של הליכוד, זה ידוע, אבל אנחנו לא מטפלים בענין זה.

עכשיו, התקבלה הצעה אחת לפני שבוע

ימים, אנו החלטנו בענין וההחלטה היתה ברורה. והיום מביא היו"ר הצעה להחלטה - על מי להטיל את הביצוע של העניינים. והובאו שני דברים ברורים - לגבי מעלה האדומים - אני מקווה מוטקה שלא תחשוד בשר פת שהוא לא יקבל את הקו המדיני של הממשלה. הוא יעשה את הכל על מנת שזה יהיה, לא כפי שזה היה קודם.

מר א. דולצין

ראש מחלקת ההתיישבות הודיע כי עופרה, לפי אופייה, זה כפר תעשייתי, ולפיכך זה שייך למחלקת ההתיישבות.

מר ר. וייץ : צריך לתכנן זאת עוד.

מר א. דולצין : בסדר, זה תפקידה של מחלקת ההתיישבות.

ולפי דעתי, הוא טוען בצדק, כי לגבי אלון-מורה, עדיין לא נקבע אופיו של הישוב. אז צריכים קודם כל לקבוע מהו אופיו של הישוב. לפיכך הוא מציע, ובצדק, שהרשות לתכנון תקבע. ואני הייתי מציע לתת הוראה לרשות לתכנון, שתעשה זאת במהירות האפשרית, ואח"כ יקבע, לפי אופי הישוב, מי צריך לטפל בזה - או משרד השיכון, או מחלקת ההתיישבות, או החטיבה להתיישבות. זוהי הצעתי.

מר א. שנקר : בעקבות הדברים של מר ציפורי ומה דולצין,

אני רוצה איזו הבהרה. אני מבין שהממשלה

קובעת את מדיניותה.

השר א. שרון : אני הייתי מבקש לא להפוך את הבמה

הזו לבמה פוליטית. פה צריך להבין

דבר פשוט : יש ממשלה, היא קיבלה החלטה, ועתה צריך לקבוע ולהחליט

על השלב הבא. אני גם רוצה להגיד לכם, שאלמלא היינו עוסקים

בישובים קיימים, זה גם היה בא בדרך הרגילה. במקרה אנו עוסקים

בישובים קיימים, שצריך ליישר את הקו באיזו שהיא צורה לקראת המשך

עבודה בצורה מסודרת. אני לא מציע, מר שנקר, שהנושא הזה יהפוך

לויכוח, כביכול, בין שני מחנות. כולם רוצים ליישב את ארץ

ישראל.

מר מ. ריבלין :

הוא רק רוצה שנעשה זאת בישוב הדעת.

השר א. שרון :

מתקבלת תמונה מר ריבלין, שכביכול

יש פה 2 מחנות - מחנה המיושבים

ומחנה המיישבים.

מר א. שנקר :

בכל זאת, נאמרו כאן כמה דברים שלגביהם

אני רוצה הבהרה. אני מבין כי הממשלה

קובעת את מדיניותה, והיא מעבירה את החלטותיה לוועדה להתיישבות

על-מנת שנבצע את המדיניות הזו. אני בכל זאת רוצה להבין כיצד

זה משתלב עם הודעת ראש הממשלה בכנסת, האומרת שהוא מעביר סמכות

לוועדה והחלטותיה הן בתוקף סמכות הממשלה ובשם הממשלה? אם מדובר

על השרים שהם בתוך הוועדה, זה דבר אחד. אבל אם מדובר על כל

הוועדה, אז העניין הוא לא כל כך פשוט, כפי שאמר כאן מר ציפורי,

ואפילו כפי שאמר כאן מר דולצין. אני רק רוצה הבהרה לגבי מה

הן סמכויות הוועדה הזו ומה תפקידה?

מר א. דולצין :

מה שהיה קודם, יהיה גם עכשיו.

השר א. שרון :

אני אבקש ממזכיר הוועדה לקרוא בפנינו

את סמכויות הוועדה, כדי שלא נעסוק

בזה יותר. סמכויות הוועדה הוגדרו בישיבתה הראשונה ואני אבקש

שתקרא אותן ולא נעסוק בנושא זה יותר.

מר א. דולצין :

והדבר הזה הועתק בדיוק מהסמכויות

הקודמות.

מר א. לישנסקי :

"א. הוועדה לענייני התיישבות המשותפת

לממשלה ולהסתדרות הציונית (להלן: הועדה להתיישבות) פועלת בהתאם למדיניות הממשלה בענייני התיישבות ועפ"י הנחיות הממשלה, והיא תקבע הקמת ישובים חדשים, כפריים ועירוניים, כולל האחזיות נח"ל בארץ ישראל, משני עברי הקו הירוק.

אין כל צורך שבהוראות הממשלה יהיה המושג: "קו ירוק".

האלוף א. טמיר :

העתיקו בדיוק את הנוסחה של הממשלה הקודמת.

מר א. דולצין :

אני מבקש להעיר הערה על נושא הכפילות והמיסוד שלא בא להשלמה, חרף קיומן

מר א. קלמנסקי :

של החלטות ממשלה מפורשות בעניין זה. בשעתו החליטה הממשלה כי יוקמו מוסדות תכנון סטטוטוריים לתכנון האזורים שמתכוונים ליישב בהם. כאן דנים יותר באספקטים מדיניים, כלכליים - תקציביים, השבת קונצנזוס ציבורי - אבל יש גם בעיה של סדר התכנון והביצוע. המקום היחידי שהדבר הזה מוסדר וסגור עד הסוף ופועל בתקינות זה ברמת-הגולן. שם קיימת ועדת תכנון שנתמנתה על ידי המושל. כל הגורמים משתתפים בה, הוכנה תכנית מתאר לגבי רמת הגולן.

לגבי תכניות מתאר לגבי יהודה ושומרון.

קיימת החלטה בעניין זה, אך העניין אינו סגור. יש הסכמה על קונסטרוקציה, אבל הדבר לא בא על סיומו. אני חושב שמבחינת התכנון, הדבר חייב לבוא על סיומו כיחידה שלמה. זה איננו יכול להעשות בצורת המגעים הקיימים היום. הם טובים, אבל הם צריכים להיות ממוסדים עם תפיסת תכנון. מבחינת התכנון פרופר, הדבר צריך להבדק על ידי מוסד תכנוני מוסמך, כאשר יש צורך להכין תכניות מתאר למקומות שעומדים להקים אותם, תוך ראייה רחוקה עם טווחי זמן ושלבי

ביצוע עם קונספציה מוסכמת. והואיל ונמצא כאן סגן שר הבטחון-
העניין הזה מעוכב במשרד הבטחון. אני הייתי מציע שהעניין אהזה
יבוא לכלל השלמה כדי להבטיח את תקינות הפעולה ומיסודה הנכון
לבאות.

השר ג. פת : אני חושב שהתכנית שהוצאה לוועדה על
ידי יו"ר הועדה היא מדוייקת, כך צריך
להיות וכך צריך לפעול גם בעתיד.. אבל לא לצורך זה ביקשתי את
רשות הדיבור, אלא על-מנת להביא לידיעת חברי הועדה מה המצב לגבי
מעלה האדומים.

על-דעת יו"ר הועדה ועל-דעת הממשלה
כולה, הודעתי לאנשים המתגוררים כיום במה שהיה קרוי "מחנה העבודה",
שאנחנו לא רואים אותם יותר כאנשי "מחנה עבודה", אלא אנחנו רואים
אותם כגורעין חלוץ להקמת העיר. בת בבת עם הרחבת הדיור לאותו
גורעין, שהיום נמצא על גבעה לא רחוק מאזור התעשיה, אנחנו עושים
פעולה מיוחדת על-מנת להבטיח מקומות דיור לתעשיה - כי בלי תעשיה
עיר לא מתפתחת, ובלי עיר תעשיה לא מתפתחת זה הא בחא תליה. איתרנו,
פחות או יותר, שטח מעניין מאוד, חשוב מאוד וטוב מאוד להקמת העיר
מעלה-האדומים. ובתאום עם יו"ר הועדה, בשבועות הקרובים, נגיש
לוועדה הזו בקשה לקבל אור ירוק על-מנת לתכנן את תכנית האב ואת
תכנית שלב א', ואז יעבור הגורעין שהיום מתגורר באזור שהיה קרוי
"מחנה עבודה" לאותו אזור שבו תקום העיר.

עכשיו, אני חושב שיו"ר הועדה עשה נכון,
בזה שהטיל את האחריות לנושא מעלה האדומים על משרד הבינוי והשיכון.
כך הדבר הוא גם בנושא קצרים - שהולכת ומוקמת שם עיר לדוגמא. הדבר
נעשה באמצעות היחידה למנהל ובניה כפרית למשרד הבינוי והשיכון,

אבל לגבי מעלה-האדומים זה לא יהיה כך, כי במעלה האדומים מדובר על עיר גדולה. כך הדבר נעשה היום גם בימית, והכל בתאום עם השרים הנוגעים בדבר. לכן אני חושב, שקשה לבוא ולומר היום לממשלה - וכאן מכוונים דברי לדברי סגן שר הבטחון - לאחר שהיא מכהנת 5-6 שבועות, לבוא ולהאשים אותה על כך שעדיין לא נעשו דברים, ולהגביל אותה בימים או בשבועות, לגבי תכנית מתאר ותכנית פיתוח.

אנו מתכוונים לעיר מעלה-האדומים,

שתהיה עיר יפה ואבן שואבת למתיישבים, ואם נקים שם סתם, ללא כל תכנון, העיר תהפוך לעיר רפאים, ששם אולי, במקרה הטוב ביותר, זה יהיה בית המלחן של עובדי התעשיה באזור התעשיה של ירושלים. זו לא הכוונה. לכן מוטב ללכת יותר לאט, אבל לתת את כל התנאים הנחוצים לאותו גרעין שממוקם באותה גבעה שבעבר נקראה "מחנה עבודה".

אני הייתי רוצה למנוע מאיתנו כל

השר י. הורביץ :

פעם הרגשה לא טובה ומוסר כליות,

שמא משהו לא הצהיר את ההצהרה המדינית ושמא הוא מצניע יותר מדי את דעותיו ועוסק בדברים כבדים, חמורניים, ולא אמר את דעותיו, לכן הוא כל פעם רומז כי יש לו דעות כאלו. אנחנו יודעים שיש דעות כאלו, אבל הועדה הזו היא ועדה שצריכה להיות ועדה לעבודה אופרטיבית. מי שרוצה לעסוק בדיונים פוליטיים או לנסות בכח להמנע בפני כולם, הדבר אינו תורם דבר, אלא רק מצביע על כך שעדיין לא עיכל את "הצרה" שנפלה עליו. אני הייתי רוצה, שבגלל הרצון לעשות משהו, לא נאבד לגמרי את המידות.

באלה הימים מתקיימת ועדת שרים לענייני

ערי פיתוח. וצדק מי שאמר - איך זה הממשלה הזו כותבת, אפילו ברמז, כי קיים בעיניה קו ירוק באיזו שהיא צורה. ואם אכן הוא לא קיים,

השר י. הורביץ

התכנון של ערי הפיתוח לא יהיה שונה מתכנון ערי הפיתוח בגליל או ברמת-הגולן, וזה אמור לגבי פיתוח מעלה-אדומים. אבל אני כרגע מציע לעזוב את כל עניין הפיתוח - מעל מטפל במה - אולי הממשלה תצטרך לקבוע כאן שוב, אם תהיה איזו אי בחירות - מי עוסק מעבר לקו הירוק, האם בכלל יש דבר כזה? או שערי הפיתוח בגליל או בנגב, זה נושא אחר. אני בכוונה לא רוצה לעסוק בזה, כי לדעתי, לא כדאי שעכשיו נכנס לנושא זה. הייתי מציע לנו, אם כבר אנו רוצים לשבת על דברים אופרטיביים ולא על דברים מדיניים, להכין את הישיבה כך שתעסוק בדברים אופרטיביים.

ולכן, אם עדיין הדברים לא בשלים, ואין לנו מה לומר - אילו מפעלי תעשיה, או על מה אנחנו מדברים מבחינת שיכונים, או איזה סוג של כפר תעשייתי אנחנו רוצים לראות באלון-מורה, ומה אנחנו רואים בעיני רוחנו - עיירה, כפר תעשייתי, איזה ישוב קטן עם מאפייה אל מסגריה קטנה - מה אנחנו רוצים לראות? ולא הייתי קובע זאת עתה כי זה עוד לא בשל לנו. אנחנו עוד לא יודעים בדיוק מה נעשה עוד חדשיים, שלוש, או 5 ארבעה חדשים. איש מאיתנו איננו יודע בדיוק. ואם עוד 3-4 חדשים יהיה ברור, אולי משהו יקרה בסביבות אלון-מורה, אולי משהו יקרה בסביבות עופרה, אולי אנחנו קצת נצרפף או נעבה את הישובים, אולי לא, אולי במקומות אחרים. אולי זה צריך להיות מרכז אזורי, אולי זה צריך להיות ספק עיירה, ספק כפר. אני הייתי מציע שנטיל על הועדה שעליה הצביע השר שרון, הועדה שבראשה עומד מנהל התכנון, להביא לנו לישיבה הקרובה, עד כמה שאפשר, טיוטת רעיונות. אני לא אומר שזו תהיה הצעה אופרטיבית למחר אחה"צ, אבל נטיל על הועדה לתת לנו טירטא, איך הם רואים את הענין ב-3 הישובים הללו. כל זמן שלא יהיה משהו יותר רחב, נדבר על 3 הישובים הללו. אני פשוט רוצה שנהיה קצת יותר מעשיים. המפגש שלנו אצא עכשיו הוא לא מיותר, אבל בואו נחליט במה לא נעסוק

השר י. הורביץ

בישיבות האלה.

אני רק הייתי מציע אולי שיצורף איש
התעשיה לצוות הזה.

מר מ. מנדלבאום :

יש, בצוות הזה הוא קיים. אתה חבר
בו.

השר י. הורביץ :

עד עתה היה איש ממשרדך שייצג אותך
בנאמנות רבה.

השר א. שרון :

גם ברשות לתכנון יש כלים לתכנון תעשיה,
מכבר.

מר ר. וייץ :

השר א. שרון :

אני חושב שכולם התבטאו בנושא

הזה, ואני רוצה פשוט להגיד לכם

כיצד אני רואה את הדבר. ראשית כל, אני מקבל את הערתו של מנכ"ל
משרד הפנים. בהחלט צריך להזיז את הנושא ההוא. דיברנו
על זה וזה מקובל עלי.

אין בכוונתי לגשת לעבודה בצורה

בלתי מתוכננת, ואותה ועדת מנכ"לים, בתוספת אנשים נוספים כמו
ראש הרשות לתכנון, חיים צבן, היא בהחלט תשב לגבי כל נושא התשתית
והדבר הזה מקובל לחלוטין.

אנו עומדים כאן בפני בעיה של

3 ישובים, שתלויים ועומדים, שצריך להכניס אותם לטפול ואי אפשר
לדחות זאת יותר. לכן, מאחר ואי אפשר לטעות כאן הרבה - אני יכול
לומר לך בדיוק מה הן אפשרויות הפיתוח במעלה האדומים. נשמעו כאן
הערות. אינני נכנס כרגע לבעיה האם זו תהיה עיר תעשייתית או
עיר נופש ומגורים הצופה לים המלח. לא זו הבעיה כרגע, יש שם
מקום וצריך לטפל בו. אנחנו יודעים בדיוק את המגבלות של עופרה.
גם לגבי עופרה אין הרבה בעיות. היא מתקשרת לנושא של מעלה-אפריים
הדברים ברורים וידועים. אנחנו יודעים בדיוק את המגבלות בשטח.
זאת כמובן, עם המשך הנחייה שאיננו עוסקים היום בנישול אוכלוסיה
מקומית - זה אף פעם לא היה הקו של מדינת ישראל, ובוודאי לא של
הממשלה הזו. אנחנו לא עוסקים בהפקעות. אנחנו עוסקים בנתון
קיים. במה שקיים. וכדי שלא נמשוך זאת ללא סוף, אני מציע לקבל
את ההצעה שהצגתי כאן האומרת - מעלה - אדומים - משרד הבינוי
והשיכון.

היתה כאן הערה של שר התעשייה עם

הצעה שנושא מעלה האדומים יהיה בתחום הטפול של ערי הפיתוח בארץ
בכלל. אין לי שום התנגדות שהאנשים שלך יהיו שותפים לנושא זה.

השר י. הורביץ :

אני לא טוען לשותפות בטיפול, אלא
אני אומר שזו עיר פיתוח לכל דבר,

כמו ימית וכרמיאל.

השר ג. פת :

אני חושב שכדאי כאן שנדון בינינו.

השר א. שרון :

אני בכל אופן מעלה את ההצעה שלי -
מעלה - אדומים - משרד הבינוי והשיכון.

עופרה ואלון - מורה - המחלקה להתיישבות, במגמה להופכם לכפרי
תעשייה. אלה הם דברים מהעבר שצריכים לתת להם אפשרות להתקיים,
לחיות ולהתפתח. אם כתוצאה מתכנון כולל, יתברר שיש כאן מעבר
מסטטוס אחד לסטטוס אחר, אז נעביר גם את הטיפול. אין בזה שום בעיה.
כרגע צריך לטפל, צריך שתהיה כתובת. אנחנו מוכרחים שתהיה כתובת.
ומרגע זה ואילך, לי נראה שצריך שיהיה ברור כי הכתובת לאילון - מורה
ועופרה זו המחלקה להתיישבות, ולמעלה האדומים - משרד השיכון.

השר י. הורביץ :

ברצוני להעיר הערה - כיוון שחלוקת
העבודה של ועדות השרים קשורה בהחלטות

הממשלה. ואם ערי הפיתוח שמעבר לקו הירוק לא נכללות בין כלל ערי
הפיתוח אלא הן של קנטון אחר, אז צריך להחליט על זה בדרג מדיני.
אני מציע להשאיר זאת לממשלה. כלומר, באיזה סטטוס מעלה האדומים,
האם בסטטוס של עיר פיתוח או עיר אחרת.

מר ר. וייץ :

אני מתנגד להצעה שהמחלקה להתיישבות

תטפל לאלתר בשני ישובים - עופרה

ואלון - מורה. אני מתנגד משני נימוקים, קודם כל, מנימוק מקצועי -

המחלקה להתיישבות מוגדרת בחוק האמנה וסמכותה מוגדרת. ובטרם
שאני כראש המחלקה ואיש מקצוע יודע שזה אמנם בתחום טיפולנו ואפשר

להקים שם כפרים - דבר שיו"ר הועדה החליט כבר, אבל אני זקוק לעבודת
לתכנון בעניין זה, (אני נוטה יותר לקבל את דברי השר זבולון המר)..

לא מהנימוקים שלו.

הערה :

זה לא שייך לעניין. אני מדבר עכשיו

מר ר. וייץ :

על ההחלטות ואני מנמק למח אני

מתנגד להחלטת היו"ר. וראשית, מנימוקים מקצועיים שאינם תלויים
בעניינים פוליטיים בכלל. ואילו היו הישובים האלה בכל מקום שעליו
אין ויכוח, גם אז הייתי מתנגד. כי המחלקה להתיישבות לא יכולה
לקבל מבלי לבדוק מה ואיך. היא לא עשתה מלאכה כזו מימיה. והיא
בוודאי לא תעשה כשאני משמש ראש המחלקה, וזאת מבחינה מקצועית -
עניינית. זה דבר ראשון.

המחלקה תקבל על עצמה, לאחר

להסתדרות הציונית

שתבדוק. והיות ויש כלי משותף ולממשלה לתכנון, אני לא

רואה מדוע צריך להחליט עכשיו. אני הצעתי כי העניין יבדק. והיה,

אם ימצא (גם לגבי עופרה שלגביה אני יודע קצת יותר) כי יו"ר

הועדה צדק, אני אביא לישיבת הנהלת ההסתדרות הציונית את ההצעה

של הטיפול. אני לא חולק לרגע אחד על כך שהממשלה היא הקובעת

את המדיניות. אני לא צריך להגיד על זה מילה או חצי מילה - ומי

שאחראי לעניין או מקבל או מסיק את מסקנותיו - וגם על זה אינני

חולק רגע אחד. אני רק נגד עימות שלא בזמן וחפיזון שיוביל

לטעויות.

על איזה עימות אתה מדבר.

השר י. הורביץ :

אם הצד המקצועי יראה כי מטבע הדברים

מר ר. וייץ :

צריכה המסיבה להתיישבות לטפל בשני

הישובים, אני אביא זאת כמימים ימימה לדיון בהנהלת ההסתדרות הציונית.

שמתכנסת מתי?

השר א. שרון :

מר ר. וייץ : כל שבוע. אין בכלל שאלה. יושבים

פה חברים ואני אדאג שזה יהיה מיד

כשהנתונים יהיו תחת ידי, אבל לא בלי נתונים, זאת עוד לא עשיתי מלמי. אני חושש, מבלי שבדקנו את העניין, מעימות שלא לעניין.

מעימות של ראיית דברים פוליטיים, שלדעתי, כאזרח ישראל, הם לא בזמן הנכון ובצורה לא נכונה. ואני מבין שיש החלטה וצריך לטפל בישובים ללו. אני לא נגד זה. יש החלטה. אני גם קיבלתי אותה.

לכן, אני אינני בעד החלטה שמשמעותה

יותר ראווה מאשר תוכן. ואנחנו עוסקים בעניינים יסודיים של בניין המדינה שלנו, ואני מציע לא ללכת בחפזון.

מתי הקונגרס מתכנס?

השר י. הורביץ :

הקונגרס יהיה בפברואר, ובין אם

מר ר. וייץ :

ישתנו הדברים ובין אם לא, זה לא

יעלה ולא יוריד את הרמה המקצועית של המוסד המיישב ושל מי שעוסק בו. זה דבר שלא זקוק לשום אישור משום משטר. לכן, הצעתי לך, היו"ר, לקבל את הצעתי הראשונה להטיל על הרשות לתכנון לבדוק את הדברים כדת, בהקדם האפשרי. יושב פה חיים צבן מנהל הרשות, וחזקה עליו שהוא עושה מלאכה טובה ומהירה. ולהביא חזרה לישיבה הזו את הממצאים, ואז להחליט מי יטפל. ואז נדע את אשר לפנינו. אני אציע לעשות את הדברים כדת וכדין מכל הבחינות.

אני רוצה להביע מורת רוח חריפה
על ענין הראווה.

השר א. שרון :

אני לוקח חזרה את דברי.

מר ר. וייץ :

יחד עם זה, אני רוצה להביע מורת
רוח חריפה לנושא זה.

השר א. שרון :

סליחה, אני לקחתי חזרה את דברי,
בזה אתה צודק.

מר ר. וייץ :

אני רוצה לומר דבר נוסף שיהיה ברור -
הועדה הזו, כפי שהיא יושבת, לא

השר א. שרון :

תוכל בשום פנים ואופן להפוך לסד על רגלי תכניות ההתיישבות בממשלה.
בשום פנים ואופן. אז תמצא דרך אחרת. אם הממשלה החליטה, היא
תבצע, ומי שלא רוצה יקום ויתפטר, אם משולחן הממשלה או משולחן
אחר, ולא יהיה דבר כזה. אנחנו לא נהפוך את המוסד הזה למקום
שבו ימשכו דברים ללא תכלית.

אדוני היו"ר, גם בזה אני מסכים
לדבריך, במאת האחוזים.

מר ר. וייץ :

יש החלטה על הישובים האלה. תכנון
מדויק ומפורט בגישה אזורית יקח

האלוף א. טמיר :

הרבה זמן. אנחנו גם לא בונים היום לטיפול אינטגרטיבי בתשתית
על כל המרכיבים שלה. זה היה מפוצל לפי סמכויות של ביצוע.
טיפול אינטגרטיבי מבוסס על כך שישב יקום על כל המרכיבים, כשלכל
משרד יש שם מה לעשות, ומישהו צריך לרכז את העבודה וזה עוד
לא נכנס עדיין למתכונת. טיפול אינטגרטיבי מתבסס על תכנון אזורי,
תכנון אזורי זה ישובים, כבישים, מים, השמל, הינוך וכו'. כלומר,
פה צריך להיות שינוי ערכים בכל הגישה של התכנון ובכל הגישה של

האלוף א. טמיר

העבודה בנושאים האלה, מפני שאני יכול להביא לאחד הישובות אין ספור דוגמאות מנקודת ראייה שלי כמתכנן, על מנת להראות שזה לא עובד כפי שצריכה לעבוד מדינה מחוקנת. ואני מדבר כעת - בלי שיקולים פוליטיים. ולבסוף אנו באמת מוצאים כי הדבר אינו מבוסס היכן שרצינו לבסס זאת. זה מקים את זה, האחר את זה, האחר מתכנן את זה וכו'.

בינתיים יש בעיה של 3 הישובים האלה,

ויש במדינת ישראל היום 3 גורמים שיכולים לבצע את הפעולה שתאפשר שהישובים האלה יעמדו על הרגליים. האחד - משרד הבינוי והשיכון. השני - הסוכנות. הקביעה מי אחראי לישובים האלה כדי שיטפלו בהם, עד שימשיכו לטפל בהם לפי תכנית מסודרת, חייבת להנתן כעת. כי הישובים האלה היום חיים משתדלנות - זה נותן להם את זה, והאחר דבר אחר, כשקמו גם גופים המתעסקים בשתדלנות הזו. לכן אי אפשר להתחמק מהקביעה מי יטפל בהם, ואין יותר משני גורמים שיכולים לטפל בהם. צריך להחליט כעת מי מטפל בהם. מי לוקח חסות על הישובים האלה. אני מציע שביושבים הנקראים-כפרי תעשייה - תטפל הציונית ההסתדרות, ואילו במעלה האדומים, היכן שצריך להקים עיר, יטפל משרד הבינוי.

אם אני לוקח את דבריו של האלוף

מר מ. ריבלין :

טמיר, הוא למעשה אמר דבר כזה -

והיה אם מסוכם שזה כפר תעשייתי, תטפל בזה המחלקה להתיישבות. בזה אין חילוקי דעות. אומר רענן וייץ, תנו לי פסק זמן קצר, (מבלי לערער על ההחלטה שצריך להקים שם ישובים) על מנת לבדוק האם המקום מתאים לכפר תעשייתי או לא מתאים לכפר תעשייתי.

זה כבר כפר תעשייתי, כי יש שם כבר

האלוף א. שרון :

בתי מלאכה ויש שם מסגרות. זה כבר

כפר תעשייתי קיים.

מר מ. ריבלין :

יכול להיות שזה כבר כפר תעשייתי,

אינני יודע. מישהו כאן הציע

להגביל את הזמן. לבוא ולומר - רבותי, בעוד שבועיים החברים יכולים לבוא ולהביא את ממצאיהם, על-מנת שלא נהפוך ויכוח טכני לויכוח עקרוני. רענן מקבל את ההחלטות, אבל הוא רוצה פסק זמן קצר לבדוק. הבה ניתן לו לבדוק ונקבל את הממצאים ונראה. גם לגבי מעלה האדומים יש מי שמערער לגבי מי שצריך לטפל בזה. העניין איננו מדיני. בין משרדים אלה יש מי שצריך לטפל בזה. ההחלטה קיימת. נבדוק. והיה אם זה בתחום פעולתה של החטיבה להתיישבות, חזקה על החטיבה להתיישבות שתבצע זאת.

מר א. דולצין :

אני רוצה להציע הצעה על-מנת להביא

זאת לפסים יותר מעשיים.

אם יש חילוקי דעות בין שר התעשייה לשר הבינוי, אז תביאו את זה לממשלה.

השר א. שרון :

ישנה דרך פשוטה, תוך שבועיים מההחלטה יכול שר לערער בממשלה.

מר א. דולצין :

היות ואנו רואים היום את מעלה האדומים כישוב עירוני...

השר י. הורביץ :

השאלה היא לא מעלה האדומים, אלא האם אנו רואים זאת במסגרת טיפולית

זו או אחרת.

מר א. דולצין :

אז תחליטו. אני מציע שנחליט

שנטיל זאת על משרד הבינוי ואם

הממשלה תחליט אחרת זה ענין שלה.

לגבי עופרה הודיע ראש מחלקת

ההתיישבות כי הוא רואה זאת ככפר תעשייתי.

מר ר. וייץ :

אני צריך לבדוק את זה ולדבר עם

האנשים.

מר א. דולצין :

בסדר, אמרת זאת. נטיל את האחריות

הזו על החטיבה ההתיישבותית. כעת,

הוא מבקש, ואין אפשרות להתנגד לכך מבחינה מעשית, לקבוע את האופי

של אלון-מורה. אז אני מציע, שבעוד שבועיים, יביא מי שצריך

להביא טיוטא ראשונה. והיה, וההחלטה תהיה שזה כפר תעשייתי, אני

מודיע לכם מראש כי ההנהלה הציונית תקבל שזה שייך לחטיבה של

ההתיישבות. ולא צריך להפוך זאת לענין של אידאולוגיה. תבוא

הישועה בעוד שבועיים.

מר י. פינקלשטיין :

ברצוני להתייחס לסייפא של דברי

רענן וייץ. רענן אמר כי לאחר

שהוא יבדוק מה שיבדוק וימצא מה שימצא, הוא יביא זאת לדיון

בהנהלה הציונית. והיא תחליט מה שתחליט. ואם לא, אני רוצה כאן

להודיע, שכל אימת שאני בישיבת ההנהלה הציונית ערערת על מה

שערעתי, נאמר לי - אנחנו מבצעים את החלטות הממשלה. כך אמרה

ההנהלה הציונית. על כן, תקבל זאת לתשומת לב, רענן וייץ.

מר קרונה :

כמובן שיש חבלי התיישבות של ועדה.

גם ועדה צריכה חבלי התיישבות עד

שהיא מתיישבת על נוסח העבודה. הייתי חבר גם בוועדה הקודמת.

ואני הייתי מציע ליו"ר, מה שקוראים בז'רגון - "להכין יותר את הישיבות". אני לא עומד על זה שנדע את סדר היום קודם, אם כי זה מעניין ורצוי. תמיד היו ויכוחים בין משרד השיכון שהיה קודם לבין מחלקת ההתיישבות לבין משרדים אחרים - מה שייך למה. זה טעון איזה דיון מוקדם. אני הייתי מציע שהיו"ר או הצוות שעובד איתו יביאו את הדברים כבר יותר מוכנים, זה יקל מאוד על הישובים. אומרים למשל - מעלה האדומים היא עיר. השאלה האם זו עיר? או מרכז עירוני. אם נלך למשהו בומבסטי, זו תהיה ראווה אם נכריז על עיר בלי מחשבה יותר יסודית. בלי תכנון, בלי מתאר, בלי משאבים תקציביים, מבלי שנדע כיצד זה משתקף בתקציב. אז האם זה עיר? זה מרכז עירוני? זו שכונה עירונית? יש לזה הגדרות שונות. דבר זה טעון ברור מוקדם, הגם שתמיד קיים החיסון הזה ששר יכול לערער בישיבת ממשלה. בדרך כלל, זה היה בידי משרד הבינוי. לי נראה אישית כי ההחלטה צריכה להיות שזה יהיה בידי משרד הבינוי, בפרט שהשר אמר שלאחת הישיבות הקרובות הוא יביא איזו תכנית - עד היכן לפתח את זה. יש סכנה של ראווה אם נקרא לזה עיר בלי כיסוי, בלי בדיקת הדבר הזה. אני בעד זה שיוחלט היום כי מוטרים זאת לטיפול משרד הבינוי והשיכון.

אותו הדבר באשר לעופרה ואלון-מורה -

למעשה אנו עוד לא יודעים בדיוק מה זה כפר תעשייתי. אם תבדוק את העניין היטב, לגמרי לא ברור האם זה כפר תעשייתי. אבל מה שכן יכול להיות ברור, שמחלקת ההתיישבות צריכה למצוא איזה פתרון איך לטפל בזה. לכן, אם הוא מבקש פרק זמן מסויים, יכול להיות עד לישיבה הקרובה לבדוק זאת, יש לתת לו. ברור שהכתובת מובילה אליו, כי זו לא עיר ולא שכונה עירונית. זה משהו שבלב ההתיישבות עם נאמנות למה שהממשלה החליטה. לכן צריך לחכות שבועיים.

את המצב הקיים עכשיו של שתדלנות
ושל ריצה ממשרד למשרד, כולנו יודעים, בפרט אלו שלא כל כך הסכימו
עם הקו הזה בועדה הקודמת. לכן אפשר לחכות עוד כמה שבועות עד
שהדבר יתברר. אם אתם יכולים להחליט בממשלה כבר עכשיו, על מעלה
האדומים, כי זה בתחום משרד השיכון, אפשר לתת את היד לדבר הזה,
פי זה היה מקובל.

אינני רוצה להתערב, אבל מטרת
הועדה לענין עיירות פיתוח היתה לגמרי אחרת. בעבר, אולי עכשיו
זה השתנה. הכוונה היתה יותר להכניס תעשיה, למשוך עולים, למשוך
גרעינים, למשוך פרויקטים חדשים לערי הפיתוח הקיימות. כך זה
היה עד עכשיו. הקמת עיר היתה בתחום משרד השיכון. אתם יכולים
לשנות זאת. אם אתם רוצים, אפשר להחליט על זה בישיבה זו.

רבותי, אני מודה על כל ההערות

השר א. שרון :

שנשמעו. אני רוצה להסביר : המדובר

כאן ב-3 ישובים שהם כבר קיימים, שלא נעשה בהם טיפול נאות עד
היום. אין כאן היום איזו כניסה לתכנון חדש. אם נבוא לתכנון
חדש. אם יבוא תכנון חדש, תוצג כאן תכנית שלמה שתציג את הנושא.
מדובר כאן בישובים קיימים שצריכים להתקיים ולהתפתח. לכן אי
אפשר לגרום כאן לסחבת בלתי פוסקת ולדיונים בכל מיני פורומים,
שאינם עוסקים בנושא הענייני, אלא עוסקים גם בצד הפוליטי של
העניין. אני לא עוסק בצד הפוליטי של העניין. אנחנו עוסקים כאן
במימוש החלטות הממשלה.

בכל זאת נשמעו כאן טענות שונות, לכן

אני רוצה לסכם זאת בצורה כזו : מעלה האדומים - משרד הבינוי -
והזכות לערער בממשלה קיימת. כי גם עלי התפיסה של הועדה לענייני
ערי פיתוח מקובלת עלי כפי שמר קרונה הציג אותה. היא נועדה
לתת דחיפה לערים הקיימות. אתם נכנסים כאן לדעתי לאיזה מצב בלתי

השר א. שרון

ברור מבחינת בניה ועל מי מוטלת בנייה של ערים חדשות. אני לא קורא לזה עיר. אנחנו לא מגדירים אותה כעיר. יש לנו פה היום ישוב במעלה האדומים, שהטיפול בו מועבר למשרד הבינוי והשיכון, כאשר מידת ההתפתחות שלו, ההיקף שלו והסטטוס שלו, יהיו תוצאה של התכנון של הרשות לתכנון הקיימת, אז של הועדה שעובדת לידי, ולכשהדבר יקבע, יתברר האם זו תהיה שכונה, או עיר, או עיר וילוח, או עיר תעשייה. זה לא חשוב כרגע, כרגע חייבת להיות כתובת לטיפול.

בנושא עופרה, לדעתי, אין הרבה בעיות.

זה גם כן לא ברור עד הסוף, אבל זה נראה לי הרבה יותר ברור, לכן עופרה תועבר לטיפול המחלקה להתיישבות.

בנושא אלון-מורה, אני מבקש ממחיי

צבן לכנס מייד, עוד השבוע, את הרשות לתכנון, או את הועדה שאנחנו הקמנו, כדי לקבוע את הסטטוס של הישוב ואת האפשרויות במקום. מסקנות הועדה יובאו לישיבה הבאה. בזה סיכמנו את הנושא הראשון.

מר ר. וייץ :

לגבי עופרה - אני מקבל את הגישה

לגבי עופרה, אבל אני שומר לי את

הזכות, לאחר שנבדוק את המקום ונדבר עם האנשים ונראה האם זה תואם, להביא זאת מחדש. רבותי, אנחנו קיבלנו על עצמנו עול גדול בעניין כפרי התעשייה. אנו מתחבטם קשות ורוצים להקים ישובים שהם ברי קיימא. לי חסרים כמה נתונים לעניין. לכן אני אבדוק את העניין ואביא זאת לישיבה הבאה, ואם לא אמצא מכשולים, אני ברצון אטפל בזה כמו כל ישוב אחר בארץ.

השר א. שרון :

אילו מכשולים?

מר ר. וייץ :

מכשולים כמו רצון האנשים. רבותי, התיישבות זה לא בנינים, זה אנשים.

אני שומר לי את הזכות להביא מחדש, אם אני אמצע שזה לא תואם את הקריטריונים הדרושים להקמת כפר תעשייתי, שזה יהיה ברור.

מ ח ל י ט י ם : בהמשך להחלטה מס הת/20 של הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית

העולמית, מיום י"א באב תשל"ז (26.7.77) :-

א. לקבוע את אחריות הטיפול בישובים מעלה-אדומים ועפרה כדלקמן :

(1) מעלה - אדומים - הטיפול בישוב מוטל על משרד הבינוי

והשיכון;

(2) עפרה - הטיפול בישוב מוטל על המחלקה להתיישבות;

ב. להטיל על המטה שהוקם בהתאם להחלטות הועדה להתיישבות מס. הת/18

ה' מיום י"ט בתמוז תשל"ז (5.7.77) ומס. הת/21 ב' מיום יא' באב

תשל"ז (26.7.77) - לקבוע את מעמדו של הישוב אלון-מורה ואת

האפשרויות במקום; מסקנות המטה יובאו בהקדם בפני הועדה להתיישבות.

* * *

את נושא עיר הורדים אנו נשאר

השר א. שרון :

לישיבה הבאה. למרות שלדעתי זה נושא

בוער. האם לכולם הוא מוכר? זוהי ההצהרה של סטף ורטהיימר להקמה

של עיר באמצעים כספיים של המשתכנים, פרט לנושא התשתית - חשמל

כביש וכו', הם לוקחים על עצמם את ביצוע כל הדברים. יש לנו עניין

בדבר הזה, וכשמדברים על יהוד הגליל, לפי דעתי, מוכרחים להבין,

שאי אפשר יהיה להתגבר על בעית האוכלוסיה, או היחס בין האוכלוסיה

היהודית והערבית, רק על ידי הקמה של שורה של קיבוצים או מושבים.

אנחנו מוכרחים להביא להתיישבות עירונית או שכונתית בגליל, מוכרחים,

וכדי שאפשר יהיה לעשות זאת בהצלחה, הכרחי שהציבור שיבוא

לגור שם, יעשה זאת מרצונו החופשי ובהתלהבות. אנו לא נדון

בזה היום. אנחנו נעביר בנושא זה חומר רקע. זה יהיה נושא

לישיבה הבאה.

הת/24 ביצוע עבודות בשטח ללא תאום.

השר א. שרון : עוד נקודה אחת כהערה - רציתי

להעיר את תשומת לבכם לכך שבשטח

נעשות עבודות ללא תאום. לדוגמא : אתמול, תוך כדי סיור, התברר

לי כי דרך שנסללת היום לשורה של ישובים באזור מודיעין נעשית

שם ללא תאום. והיא במקרה ממש חוצה את התוואי של הציר המתוכנן

החדש שצריך להוביל היום לירושלים. עובדים שם בחורים מאוד נחמדים.

מעובדי הקרן הקיימת

פגשתי שם קבוצה של בחורים, בלתי רגילים, העושים כביש בצורה

יוצאת מגדר הרגיל לישובים שאתם מתכננים, אבל זה בהחלט חוצה

נתיב המתוכנן כנתיב תנועה מרכזי לירושלים. אף אחד לא ידע על

כך. ואני רוצה לפנות לכולם : מאחר ואני הקמתי לידי את הועדה

שמתכנסת, אני מבקש לא לעשות פעולות בשטח שאנחנו רק נצטער עליהן

אח"כ. אני רוצה להסב תשומת לב לכך שזה נעשה גם ללא תאום עם

משרד הבטחון. אני קצת הופתעתי שהמושלים לא כל כך ידעו והם

גם כן הופתעו כמוני מהנושא הזה.

מאחר ולנושאים האלה יש היום כתובת -

הועדה שהוקמה לידי, אני מבקש שכל הדברים האלה ירוכזו ולא תהיינה

כפילויות. אני מודה לכם.

בנוסף לחומר הרקע, אם אפשר היה

מר י. פאכא :

לערוך סיור במקום א זה חשוב מאוד.

טוב מראה עיניים מכל דבר.

אנו נקיים סיור.

השר א. שרון :

עוד הערה אחת קצרה :

מר ר. וייץ :

אני חרד מאוד לתקציב של ההתיישבות

לדברים שאושרו כבר. ואני מעיר את תשומת-ליבו של היו"ר - יש

צורך לקיים את התאום של הועדה שנקבעה, של מנכ"ל משרד החקלאות,

משרד השיכון - הבניה הכפרית ושלנו, על-מנת לראות מהו התקציב

שקיים, מה יש ומה חסר, על-מנת שלא נתעכב באמצע ללא אפשרות של ביצוע. והזמן דוחק ביותר אדוני היו"ר, לכן אנא בקש מהועדה להתכנס בימים הללו, שנדע את התמונה. התמונה התקציבית מדאיגה אותי ביותר.

כוונתי לוועדה שנקבעה של מנכ"ל משרד

החקלאות, מנכ"ל המחלקה להתיישבות ושלמה אבני. אני מבקש שזה יעשה בימים הקרובים ביותר. העניין התקציבי מדאיג אותי ביותר.

זו לא ועדה, אלא צוות תאום שישב

השר א. שרון :

על נושא התקציב.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת